

EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 15.12.2015
COM(2015) 670 final

2015/0307 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

**millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006 seoses asjaomastes andmebaasides
tehtavate kontrollide tugevdamisega välispiiridel**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Ettepanek sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määruse (EÜ) nr 562/2006 (millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad)) sihipärast muudatust, et parandada julgeolekut sisepiirikontrollita alal. Käesoleva ettepanekuga vastatakse ülemkogu 9. ja 20. novembri järeldustes esitatud üleskutsesele, millega paluti komisjonil esitada ettepanek „Schengeni piirieskirjade eesmärgipärase muutmise kohta, eesmärgiga näha ette Schengeni ala välispiiridel ELi kodanike süstemaatiline kontrollimine, sealhulgas biomeetriliste andmete kontrollimine asjakohastes andmebaasides, kasutades täielikult ära tehnilisi lahendusi, et mitte takistada inimeste sujuvat liikumist”.

Ettepanekuga kavatsetakse kohustada liikmesriike süstemaatiliselt kontrollima liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust kasutavaid isikuid (nt ELi kodanikud ja nende kolmandate riikide kodanikest pereliikmed), kui nad ületavad välispiiri. Kontrollimisel peaks kasutama kaotatud ja varastatud dokumentide andmebaasi ja tegema kindlaks, et asjaomased isikud ei ohusta avalikku korda ega sisejulgeolekut. Selline kohustus kehtib kõikidel välispiiridel, st õhu-, mere- ja maismaapiiridel nii sisenemisel kui ka väljumisel. Kuna kõikide liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust kasutavate isikute süstemaatiline kontroll võib mõjutada ebalproportsionaalselt liiklusvooge piiril, võivad liikmesriigid teha andmebaasides ainult sihipäraseid kontrolle, eeldusel et riskihinnangu kohaselt ei too see kaasa ohte liikmesriikide sisejulgeolekule, avalikule korrale, rahvusvaheliste suhetele ega rahvatervisele.

Kuigi liikmesriikidel on kohustus süstemaatiliselt kontrollida kolmandate riikide kodanikke ELi sisenemisel kõikides andmebaasides ja praegu kehtivad normid ei näe seda ette väljumisel, tuleb avaliku korra ja sisejulgeoleku kaalutlustel kontrolle teha süstemaatiliselt. Muudatusega muudetakse kohustuslikuks kontrollida ka väljumisel süstemaatiliselt, et kolmanda riigi kodanik ei kujuta ohtu avalikule korrale ja sisejulgeolekule.

Käesoleva ettepanekuga reageeritakse Pariisis, Kopenhaagenis ja Brüsselis toimunud rünnakutest ilmnunud terrorismiohule Euroopas ning püütakse samas käsitleda kõiki võimalikke sisejulgeolekuriske.

Terrorismioht ei piirdu ühe liikmesriigiga ja seda ei tingi ainult välised tegurid. Terroristid välisvõitlejad on endiselt oluline ohuallikas. Süüriasse ja Iraaki terrorirühmitusi toetama sõitvate ELi kodanike arv suureneb järjepidevalt. Hinnanguliselt kuni 5 000 ELi kodanikku on suundunud konfliktipiirkondadesse¹ ja liitunud suure tõenäosusega Islamiriigi jõududega. Paljud hiljutiste terrorirünnakute toimepanijad alates rünnakust satiiriväljaande Charlie Hebdo vastu jaanuaris 2015 kas viibisid välismaal terroriorganisatsioonide kontrolli all olevates piirkondades või õpetati neid seal välja. Avastada ja ennetada reisimist konfliktipiirkondadesse ja neist välja [terroriorganisatsioonide toetamise eesmärgil] seati prioriteediks juba 2014. aastal. Euroopa Komisjon on järjepidevalt toetanud Schengeni raamistiku tugevdamist, esitades soovitusi piirikontrollide tõhustamiseks kehtiva õigusraamistiku piires. Sellega seoses juhtis komisjon Euroopa Ülemkogu 12. veebruari 2015. aasta mitteametlikul kohtumisel tehtud terrorismivastast võitlust käsitleva avalduse ja märtsis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järelduste² järel uuesti tähelepanu

¹ Vt Europol, TE-SAT 2015.

² Nõukogu 3376. istungi tulemused, dokument 7178/15 (OR. en) PRESSE 21 PR CO 13.

võimalusele ja vajadusele tugevdada liidu õiguse alusel vaba liikumiste õigust omavate isikute kontrollimist ja kontrollida süstemaatiliselt konkreetse riskihinnanguga hõlmatud isikuid. Sellega seoses muudeti juunis 2015 piirivalveametnike praktilist käsiraamatut³.

Vastavalt Euroopa julgeoleku tegevuskavas välja kuulutatule koostas komisjon juunis 2015 terroristist välisvõitlejate ühiste riskinäitajate loetelu⁴, mis abistaks piirivalveametnikke kontrollide tegemisel.

Välisvõitlejate olemasolu näitab, et sisepiirikontrollideta alal julgeoleku kõrge taseme tagamiseks on vaja süstemaatiliselt kontrollida ka liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavaid isikuid.

Ettepanekus rõhutatakse ka vajadust kontrollida nõukogu määruses (EÜ) nr 2252/2004 esitatud biomeetrilisi tunnuseid. Kõnealuse määrusega määrati näokujutis ja sõrmejäljed ELi kodanike passide turvaelementideks, et muuta need turvalisemaks ja siduda pass selle kasutajaga usaldusväärsel viisil. Kui piirivalveametnikud kahtlevad passi autentsuses või kasutaja identiteedis, peaksid nad kontrollima nimetatud biomeetrilisi tunnuseid.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Kavandatava muudatusega tagatakse, et

1) liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute reisidokumente võrreldakse süstemaatiliselt asjakohaste varastatud, õigusvastaselt omandatud, kaotatud ja kehtetuks tunnistatud dokumentide andmebaasides sisalduva teabega, tagamaks et sellised isikud ei varja oma tegelikku identiteeti, ning

2) liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavaid isikuid kontrollitakse asjakohastes andmebaasides sisejulgeoleku ja avaliku korra kaalutlustel.

Kombineerides dokumentide ja isikute süstemaatilise kontrolli asjakohastes andmebaasides, on võimalik süsteemi eri tasandeid siduda, mida praegu ei saa teha dokumentide süstemaatilise kontrolli võimalusest ja julgeolekukaalutlustel toimuvast mittesüstemaatilisest kontrollist tuleneva ebakõla tõttu. Kavandatav muudatus on kooskõlas piirikontrollide eesmärgiga ennetada mis tahes ohtu liikmesriikide sisejulgeolekule ja avalikule korrale.

Lisaks laiendatakse muudatusega kohustust kontrollida süstemaatiliselt ka väljumisel seda, et kolmanda riigi kodanik ei kujutaks ohtu avalikule korrale ja sisejulgeolekule.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega**

Pärast kavandatava muudatuse tegemist on Schengeni piirieeskirjad endiselt kooskõlas aluslepinguga tagatud ja direktiivis 2004/38/EÜ täpsemalt lahti seletatud liikumisvabadusega.

Käesoleva muudatuse tulemusel välispiiridel võetavad meetmed, mis seisnevad andmebaaside julgeolekukaalutlustel kontrollimises, ei mõjuta ELi kodanikele ja nende pereliikmetele aluslepinguga ja direktiiviga 2004/38/EÜ antud liikumisvabadust, millega ei kaasne vabastust turvakontrollidest välispiiride ületamisel.

Mis puutub piirivalvurite poolt andmebaasides tehtud kontrollide tulemustesse (kokkulangevused), siis direktiivi 2004/38/EÜ VI peatükk võimaldab liikmesriikidel piirata

³ C(2015) 3894 (final).

⁴ Loetelu aluseks on asjaomaste isikute reisimistavad, teekonnad ja eripärad ning see koostati liikmesriikide, Euroopa välisteenistuse, Europoli ja Frontexi toel.

ELi kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumise õigust avaliku korra või julgeoleku huvides, tingimusel et nad järgivad teatavaid asjaomases peatükis sätestatud materiaals- ja menetlusõiguslikke tagatise vastavalt Euroopa Liidu Kohtu tõlgendusele. Kokkulangevuse korral tuleb järgida Euroopa Kohtu poolt kohtuasjas C-503/03: komisjon vs Hispaania tehtud otsuses osutatud põhimõtteid, mida on täpsustatud ka SIRENE käsiraamatus.

Arvestades et kasutatavad andmebaasid toimivad kokkulangevuse / mittekokkulangevuse põhimõtte alusel ja et andmebaasi kasutamist kui sellist ei registreerita ja sellest ei teatata, mõjutavad süstemaatilised kontrollid liidu õiguse alusel liikumisvabaduse õigust omavate isikute andmekaitseõigusi ainult piiratud määral ja see on põhjendatud taotletavate julgeolekualaste eesmärkidega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punkt b.

Käesoleva ettepanekuga muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrust (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad). Kõnealuse määruse õiguslik alus on Euroopa Ühenduse asutamislepingu samaväärsed sätted, st artikli 62 lõige 1 (sisepiirid) ja lõike 2 punkt a (välispiirid).

• Subsidiaarsus

Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal võetavad meetmed kuuluvad ELi ja liikmesriikide jagatud pädevusse kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 4 lõikega 2. Sellespärast kohaldatakse Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõike 3 alusel subsidiaarsuse põhimõtet, mille kohaselt võtab liit meetmeid ainult siis, kui liikmesriigid ei suuda riigi, piirkonna või kohalikul tasandil piisavalt saavutada kavandatava meetme eesmärke, kuid kavandatud meetme ulatuse või toime tõttu saab neid paremini saavutada liidu tasandil.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on muuta Schengeni piirieskirju ja näha ette liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute süstemaatiline kontrollimine välispiiridel asjakohastes andmebaasides, kasutades täielikult ära tehnilisi lahendusi, kuid mitte takistades sujuvat piiriülest liikumist.

Kontrollid välispiiridel toimuvad kõikide nende liikmesriikide huvides, kes on kaotanud piirkontrolli sisepiiridel (Schengeni piirieskirjade põhjendus 6); need peaksid aitama hoida ära liikmesriikide sisejulgeolekut ähvardavaid ohte. Sellespärast tuleb kõnealused kontrollid teha kooskõlas ühiste eeskirjadega.

Liikmesriigid ei suuda üksi tegutsedes piisaval määral saavutada eesmärki töötada välja ühised eeskirjad välispiiridel toimuvate kontrollide ulatuse ja liikide kohta ja see on paremini saavutatav liidu tasandil. Sellespärast võib liit võtta meetmeid kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

• Proportsionaalsus

Konsulteeritavate andmebaaside sisu piirdub sisejulgeoleku jaoks vajalike aspektidega. Kõik Schengeni infosüsteemis hoiatuse andvad põhjused on seotud Schengeni riikides

sisejulgeoleku säilitamisega, arvestades piirikontrolli puudumist sisepiiridel. Sellepärast ei lähe ka liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute süstemaatiline kontrollimine asjakohastes andmebaasides kaugemale sellest, mis on vajalik välispiiride kontrollimise ühe eesmärgi saavutamiseks.

Ettepanekus eristatakse väliseid õhupiire ja muid välispiire, et võtta arvesse reisijate voogu ja infrastruktuuri eri liiki välispiiridel. Kui infrastruktuuri ja reisijate voogu arvesse võttes võib süstemaatiline kontroll mõjutada ebaproportsionaalselt liiklusvooge piiril, võidakse süstemaatilised kontrollid andmebaasides maismaa- ja merepiiridel ära jätta, eeldusel et riskianalüüsi kohaselt ei too see kaasa ohte liikmesriikide sisejulgeolekule, avalikule korrale, rahvusvahelistele suhetele ega rahvatervisele. Riskianalüüs tuleks edastada Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuurile (edaspidi „Frontex”) ja selle kohta tuleks komisjonile ja Frontexile korrapäraselt aruandeid esitada. Asjaomaste sätete kohaldamine liikmesriikides võiks olla Frontexi tehtavate riski- ja haavatavusanalüüside teemaks. Komisjon pöörab oma poolaastaruannetes Schengeni ala toimimise kohta erilist tähelepanu ka süstemaatiliste piirkontrollide võimalikule leevendamisele teatavatel maismaa- ja merepiiripunktidel.

Mis puutub kolmandate riikide kodanike kontrolli nende väljumisel, siis kaotatakse praegune võimalus jätta need isikud süstemaatiliselt avaliku korra ja sisejulgeoleku seisukohast kontrollimata ning väljumise korda ühtlustatakse sisenemisel kasutatava korraga, millega kaasneb kohustus neid isikuid süstemaatiliselt andmebaasides kontrollida. Kooskõlas Schengeni piirieskirjade VII lisa punktiga 5.2 kontrollitakse piirialade töötajaid, kes on piirivalveametnikele nende sagedase piiriületuse tõttu ühes ja samas piiriületuspunktis hästi tuttavad ja kelle kohta ei ole esialgse kontrolli alusel kantud hoiatust SISi või siseriiklikusse andmebaasi, üksnes pisteliselt. Aeg-ajalt kontrollitakse selliseid isikuid põhjalikult, tehes seda ette hoiatamata ja ebaregulaarsete ajavahemike järel.

- **Vahendi valik**

Ettepaneku eesmärk on määruse muutmine ja puuduvad põhjendused, mis osutaksid muu vahendi kui määruse asjakohasusele.

3. KONSULTATSIOONIDE TULEMUSED

Asjaomaste andmebaaside süstemaatiline kasutamine ELi kodanike ja muude liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute puhul välispiiri ületamisel on päevakorras 2014. aasta kevadest, mil terroristid ründasid juudi muuseumi Brüsselis ja tekkis arutelu terroristist välisvõitlejate vastu võitlemise üle.

Viimase pooleteise aasta jooksul on juba tehtud jõupingutusi sisejulgeoleku tagamiseks, võttes ELi kehtivate õigusaktide alusel asjakohaseid, koheseid tulemusi andvaid ja tõhusamaid meetmeid. Komisjon koostas tihedas koostöös liikmesriikidega soovitusel, et parandada piirikontrolle välispiiridel ja kasutada selleks laialdasemalt asjakohaseid andmebaase, vajaduse korral süstemaatiliselt riskihinnangute alusel. Satiiriväljaande Charlie Hebdo vastase rünnaku ja ülemkogu 12. märtsi 2015. aasta üleskutse järel on välja töötatud ühised riskinäitajad kontrollide paremaks suunamiseks ning need on piirivalveametnikele edastatud. Juunis 2015 muudeti piirivalveametnike praktilist käsiraamatut, et võtta arvesse eespool nimetatud soovitusi⁵.

⁵ C(2015) 3894, 15.6.2015.

Teemat arutati 2014. ja 2015. aastal mitmel korral ka piiride töörühmas. Oktoobris 2015 palus eesistujariik Luksemburg teavet asjaomases valdkonnas toimuva kohta⁶.

Käesolev ettepanek on otsene vastus ülemkogu 20. novembri 2015. aasta üleskutsele muuta 13. novembril 2015 Pariisis toimunud lähtudes Schengeni piirieskirju.

- **Põhiõigused**

Kavandatava muudatusega võetakse arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigusi ja põhimõtteid – artiklis 7 sätestatud õigust era- ja perekonnaelu austamisele, artiklis 8 sätestatud õigust isikuandmete kaitsele ning artiklis 45 sätestatud liikumis- ja elukohavabadust. Schengeni piirieskirjade artiklis 3a sätestatud kaitsemeetmed kehtivad endiselt.

4. MÕJU EELARVELE

Määruse kavandatav muutmine ei mõjuta ELi eelarvet.

MUUD KÜSIMUSED

- **Järelevalve-, hindamis- ja aruandluskord**

Kavandatav muudatus tehakse Schengeni piirieskirjadesse, mille rakendamist hinnatakse kooskõlas nõukogu määrusega (EL) nr 1053/2013⁷ Schengeni hindamismehhanismi abil (piirieskirjade artikkel 37a), ilma et see piiraks komisjoni rolli aluslepingute täitmise järelevalvajana (Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõige 1).

- **Ettepaneku teatavate sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatava muudatusega lisatakse praeguse artikli 7 lõikesse 2 kohustus süstemaatiliselt kontrollida liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavaid isikuid (nt ELi kodanikud ja nende kolmandate riikide kodanikest pereliikmed) kaotatud ja varastatud dokumentide andmebaasides ja teha kindlaks, et asjaomased isikud ei ohusta avalikku korda ega sisejulgeolekut. Selline kohustus kehtib kõikidel välispiiridel, st õhu-, mere- ja maismaapiiridel. Kuna kõikide liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute süstemaatiline kontroll võib mõjutada ebaproportsionaalselt liiklusvooge piiril, võivad liikmesriigid teha andmebaasides ainult sihipäraseid kontrole, eeldusel et see ei too riskihinnangu kohaselt kaasa ohte liikmesriikide sisejulgeolekule, avalikule korrale, rahvusvahelistele suhetele ega rahvatervisele.

Riskianalüüs tuleks edastada Frontexile ning selle kohta tuleks komisjonile ja Frontexile korrapäraselt aruandeid esitada. Komisjon pöörab oma poolaastaruannetes Schengeni ala toimimise kohta erilist tähelepanu süstemaatiliste piirkontrollide võimalikule leevendamisele.

Ettepanekus rõhutatakse ka vajadust kontrollida nõukogu määruses (EÜ) nr 2252/2004 esitatud biomeetrilisi tunnuseid. Kõnealuse määrusega määrati näokujutis ja sõrmejäljed ELi kodanike passide turvaelementideks, et muuta need turvalisemaks ja siduda pass selle kasutajaga usaldusväärsel viisil. Kui piirivalveametnikud kahtlevad passi autentsuses või kasutaja identiteedis, peaksid nad kontrollima nimetatud biomeetrilisi tunnuseid.

⁶ 12540/15.

⁷ Nõukogu määrus (EL) nr 1053/2013, 7. oktoober 2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis* kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

Kavandatava muudatusega kaotatakse ka liikmesriikidele antud võimalus jätta need isikud EList väljumisel kontrollimata ning artikli 7 lõike 3 punktid b ja c ühtlustatakse kehtiva kohustusega kontrollida kolmandate riikide kodanikke süstemaatiliselt andmebaasides nende ELi sisenemisel.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006 seoses asjaomastes andmebaasides tehtavate kontrollide tugevdamisega välispiiridel

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti b,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Välispiiridel toimuv kontroll on üks peamisi kaitsemeetmeid sisepiirikontrollideta alal. See toimub kõikide liikmesriikide huvides. Selliste kontrollide üks eesmärk on ennetada mis tahes ohtu liikmesriikide sisejulgeolekule ja avalikule korrale sõltumata sellise ohu päritolust.
- (2) Terroristist välisvõitlejate (kellest paljud on liidu kodanikud) olemasolu näitab vajadust tugevdada välispiiridel liidu kodanike suhtes tehtavaid kontrolle.
- (3) Liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute reisidokumente tuleks seepärast võrrelda süstemaatiliselt asjakohaste varastatud, õigusvastaselt omandatud, kaotatud ja kehtetuks tunnistatud reisidokumentide andmebaasides sisalduva teabega, tagamaks et sellised isikud ei varja oma tegelikku identiteeti.
- (4) Piirivalveametnikud peaksid samal põhjusel süstemaatiliselt kontrollima liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavaid isikuid asjakohastes siseriiklikes ja Euroopa andmebaasides, et teha kindlaks, et sellised isikud ei kujuta ohtu sisejulgeolekule ega avalikule korrale.
- (5) Tehnoloogia areng võimaldab põhimõtteliselt teha andmebaasides päringuid ilma, et see tekitaks piiriületusel viivitusi, sest dokumente ja isikuid saab kontrollida paralleelselt. Seepärast on võimalik tugevdada välispiiridel kontrolle ilma heas usus reisivaid isikuid negatiivselt mõjutamata ja selgitada seejuures paremini välja need isikud, kes kavatsevad oma tegelikku identiteeti varjata või kelle kohta on julgeoleku kaalutlustel või vahistamise eesmärgil kehtestatud asjaomane hoiatus. Süstemaatilisi kontrolle tuleks teha kõikidel välispiiridel. Kuna süstemaatilised kontrollid maismaa- ja merepiiridel võivad siiski mõjutada ebaproportsionaalselt liiklusvooge piiril, tuleks liikmesriikidel lubada jätta süstemaatilised kontrollid tegemata, eeldusel et riskianalüüsi kohaselt ei too selline leevendamine kaasa julgeolekuriske. Sellised riskianalüüsid tuleks edastada nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004⁸ loodud Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa

agentuurile ja nende kohta tuleks komisjonile ja agentuurile esitada korrapäraseid aruandeid.

- (6) Nõukogu määrusega (EÜ) nr 2252/2004⁹ määrati näokujutis ja sõrmejäljed ELi kodanike passide turvaelementideks. Nende turvaelementide määramise eesmärk oli muuta passid turvalisemaks ja siduda pass selle kasutajaga usaldusväärset viisil. Liikmesriigid peaksid seepärast kontrollima neid biomeetrilisi tunnuseid, kui neil tekivad kahtlused passi autentsuses või selle kasutaja identiteedis.
- (7) Käesoleva direktiivi kohaldamine ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ¹⁰ kohaldamist.
- (8) Liikmesriigid on kohustatud kontrollima kolmandate riikide kodanikke nende ELi sisenemisel süstemaatiliselt kõikides andmebaasides. Tuleks tagada, et selliseid kontrolle tehakse süstemaatiliselt ka väljumisel.
- (9) Kuna käesoleva määruse eesmärk, nimelt tugevdada välispiiridel kontrolle andmebaasides, eelkõige vastuseks terroriohu suurenemisele, on seotud ühe kaitsemeetmega sisepiirikontrollideta alal ja on sellisena seotud Schengeni ala hea toimimisega, ei suuda liikmesriigid seda piisavalt saavutada ja seda saab paremini saavutada liidu tasandil, ning seepärast võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (10) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis*'l, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu otsuse tegemist käesoleva määruse kohta, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
- (11) Käesoleva määrusega arendatakse edasi Schengeni *acquis*' sätteid, milles Ühendkuningriik nõukogu otsuse 2000/365/EÜ¹¹ kohaselt ei osale. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmisel ja see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (12) Käesoleva määrusega arendatakse edasi Schengeni *acquis*' sätteid, milles Iirimaa nõukogu otsuse 2002/192/EÜ¹² kohaselt ei osale. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (13) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete

⁹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 2252/2004, 13. detsember 2004, liikmesriikide poolt väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta (ELT L 385, 29.12.2004, lk 1).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/38/EÜ, 29. aprill 2004, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

¹¹ Nõukogu otsus 2000/365/EÜ, 29. mai 2000, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

¹² Nõukogu otsus 2002/192/EÜ, 28. veebruar 2002, Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)¹³ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ¹⁴ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.

- (14) Šveitsi puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses¹⁵, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ¹⁶ artikliga 3.
- (15) Liechtensteini puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega¹⁷) tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL¹⁸ artikliga 3.
- (16) Seoses Schengeni infosüsteemi kasutamisega on käesolev määrus akt, mis põhineb Schengeni *acquis*’l või on muul viisil sellega seotud 2003 aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 ja 2011. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 tähenduses.
- (17) Käesolevas määruses peetakse kinni põhiõigustest ning järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (18) Seepärast tuleks vastavalt muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 562/2006¹⁹,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 562/2006 muudetakse järgmiselt:

1. Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:
 - a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

¹³ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

¹⁴ Nõukogu otsus 1999/437/EÜ, 17. mai 1999, Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*’ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

¹⁵ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

¹⁶ Nõukogu otsus 2008/146/EÜ, 28. jaanuar 2008, sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

¹⁷ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

¹⁸ Nõukogu otsus 2011/350/EL, 7. märts 2011, Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*’ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 562/2006, 15. märts 2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).

- „2. Sisenemisel ja väljumisel tehakse liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omavate isikute suhtes järgmisi kontrolli:
- a) isiku identiteedi ja kodakondsuse ning reisidokumendi autentsuse kontroll asjaomastes andmebaasides, eriti järgmistes andmebaasides:
 - (1) Schengeni infosüsteem;
 - (2) Interpoli varastatud ja kaotatud reisidokumentide andmebaas;
 - (3) siseriiklikud andmebaasid, mis sisaldavad teavet varastatud, õigusvastaselt omandatud, kaotatud ja kehtetuks tunnistatud reisidokumentide kohta;
 - b) asjaomastes liidu ja siseriiklikes andmebaasides, eelkõige Schengeni infosüsteemis tehtav kontroll, et teha kindlaks, et liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omav isik ei ohusta ühegi liikmesriigi avalikku korda, rahvusvahelisi suhteid ega rahvatervist.

Kui esineb kahtlus reisidokumendi autentsuses või selle kasutaja identiteedis, kontrollitakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2252/2004* alusel välja antud passidesse ja reisidokumentidesse lisatud biomeetrilisi andmeid.

Kui esimese lõigu punktides a ja b osutatud kontrollid välistel maismaa- ja merepiiridel mõjutaksid ebaproportsionaalselt liiklusvooge piiril, võivad liikmesriigid teha andmebaasides ainult sihipäraseid kontrolli vastavalt liikmesriikide sisejulgeoleku, avaliku korra, rahvusvaheliste suhete ja rahvatervisega seotud riskide hinnangule.

Iga liikmesriik edastab oma riskihinnangu nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004 loodud Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuurile ja esitab iga kolme kuu järel komisjonile ja asjaomasele agentuurile aruande tehtud sihipärase kontrollide kohta.

* Nõukogu määrus (EÜ) nr 2252/2004, 13. detsember 2004, liikmesriikide poolt väljastatud passide ja reisidokumentide turvaelementide ja biomeetria standardite kohta (ELT L 385, 29.12.2004, lk 1).”

b) Lõike 3 punkti b alapunkt iii asendatakse järgmisega:

„iii) selle kontrollimist asjaomastes liidu ja siseriiklikes andmebaasides, eelkõige Schengeni infosüsteemis, et liidu õiguse alusel vaba liikumise õigust omav isik ei ohusta ühegi liikmesriigi avalikku korda, sisejulgeolekut ega rahvusvahelisi suhteid.”

c) Lõike 3 punkti c alapunkt iii jäetakse välja.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja